

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. gegužės 5 d. Nr. S-2026/87 (7-2026/37)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Raimondos Juodkaitės (pranešėja), Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėjas) 2026-03-01 skundą (toliau – Skundas) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2026-02-17 sprendimo Nr. (21.222 Mr) 500-434 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Komisijos 2026-03-24 posėdyje Pareiškėjas A.A. ir Inspekcijos atstovė B.B. dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėjas nesutinka su Sprendimu, kuriuo jis nebuvo atleistas nuo 16,73 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių už laikotarpį nuo 2025-05-03 iki 2025-12-27.

Skunde nurodo, kad metinę pajamų mokesčio deklaraciją (GPM311) už 2024 m. (toliau – Deklaracija) pateikė 2025-04-20, tą pačią dieną sumokėjo 189,25 Eur GPM. Pateiktą Deklaraciją pakoregavo 2025-04-28, nes viena iš įmonių patikslino duomenis.

Akcentuoja, kad, gavęs Inspekcijos laišką, patikslino Deklaraciją 2025-12-27 ir tą pačią dieną sumokėjo 251,45 Eur GPM.

Pažymi, jog su nekilnojamuoju turtu susijusias pajamas deklaravo pirmą kartą, todėl 2025-12-19 gavęs Inspekcijos laišką, kad reikia patikslinti Deklaraciją, nedelsiant ją pakoregavo bei sumokėjo GPM.

Inspekcija skundžiamame Sprendime, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 8 straipsnio 3 dalimi, 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. VA-144 (toliau – Taisyklės), 7 punktu ir 25.1 papunkčiu, neatleido Pareiškėjo nuo 16,73 Eur GPM delspinigių už laikotarpį nuo 2025-05-03 iki 2025-12-27.

Sprendime teigiama, kad Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) duomenimis, Pareiškėjas valstybės biudžetui skolingas 16,73 Eur GPM delspinigių už 2024 m.

Sprendime nurodoma, jog mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu tokia teisinė galimybė yra numatyta specialiajame mokesčių įstatyme (MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2 punktas); yra MAĮ 141 straipsnio 1 dalyje

nustatytas pagrindas (MAJ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktas); kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims (MAJ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Pagal MAJ 141 straipsnio 1 dalies nuostatas atleidimo nuo baudų pagrindai yra: 1. Jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2. Jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3. Kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4. Kai mokesčio mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Inspekcija pažymi, kad prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamas tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta pirmiau minėtose teisės normose. MAJ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu MAJ nustatytu, pagrindu.

Nurodo, kad už tinkamą mokesčių sumokėjimą ir apskaičiavimą, remiantis MAJ 40 straipsnio nuostatomis, pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas. Atsižvelgdamas į teisės aktų reikalavimus, mokesčių mokėtojas turi pats išsiaiškinti, kaip apmokestinamos jo gaunamos pajamos ar valdomas turtas, savarankiškai užpildyti deklaracijas, apskaičiuojant priklausančius mokėti mokesčius, ir sumokėti juos atitinkamo mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimosios teisės akto nustatyto terminu ir tvarka. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo nutarimuose ne kartą yra pažymėjęs, kad mokesčių mokėtojas turi konstitucinę pareigą laiku sumokėti nustatyto dydžio mokesčius¹. Neįvykdžius šios pareigos, mokesčių mokėtojui atsiranda nauja prievolė – sumokėti delspinigius už vėlavimo laikotarpį.

Inspekcija Sprendime nurodo nenustačiusi MAJ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinto atleidimo nuo delspinigių pagrindo, t. y. Pareiškėjo kaltės nebuvimo dėl padaryto pažeidimo.

Nurodo, kad remiantis elektroninio deklaravimo sistemos (toliau – EDS) duomenų bazės informacija, pirminė Deklaracija Pareiškėjo pateikta 2025-04-28, t. y. nustatyto terminu (deklaravimo terminas 2025-05-02), joje deklaruotas 0 Eur mokėtinas GPM. Aktualią Deklaraciją Pareiškėjas pateikė 2025-12-27, joje deklaruota mokėtina 251,45 Eur GPM suma, kuri, MAIS duomenis, tą pačią dieną buvo sumokėta.

Inspekcija, vadovaudamasi MAJ 81 straipsnio 1 dalimi, 96 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 97 straipsnio 3 dalies 3 punktu, 98 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nurodo, jog Pareiškėjui už laikotarpį nuo 2025-05-03 iki 2025-12-27 pagrįstai apskaičiuota 16,73 Eur delspinigių nuo laiku nesumokėto 251,45 Eur GPM.

Sprendime teigiama, jog Pareiškėjo nurodyta aplinkybė, kad pirminė Deklaracija buvo pateikta laiku, o patikslinta Deklaracija buvo pateikta per Inspekcijos pranešime nurodytą 10 dienų terminą, nesudaro pagrindo atleisti Pareiškėją nuo priskaičiuotų delspinigių. Deklaracijos patikslinimą lėmė neteisingai nurodyta su nekilnojamojo turto pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn susijusių išlaidų suma, prie kurios Pareiškėjas klaidingai priskyrė išlaidas, patirtas už elektros tiekimo skolą. Remiantis Gyventojų pajamų mokesčio

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2000-12-06 nutarimas.

įstatymo (toliau – GPMĮ) 19 straipsnio 2 dalies nuostatomis, turto įsigijimo kainai priskiriamos išlaidos, patirtos įsigyjant turtą, įskaitant su šio turto įsigijimu / pardavimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus (atlygį notarams už notarinių veiksmų atlikimą, atlyginimą valstybės įmonei „Registru centras“ už atliekamas registravimo paslaugas, privalomą mokestį parduodant turtą už geodezinius sklypo matavimus ir pan.). Nurodo, kad iš EDS duomenų nustatyta, jog tiek pirminė, tiek patikslinta Deklaracijos buvo pateiktos išoriniame portale pagal mokesčių mokėtojo ir Inspekcijos duomenis.

Inspekcija, įvertinusi tai, kad Pareiškėjas savarankiškai pildė tiek pirminę, tiek patikslintą Deklaraciją, remdamasis turimais duomenimis apie atitinkamu laikotarpiu gautas pajamas, taip pat atsižvelgdama į tai, kad už tinkamą mokesčių deklaravimą ir sumokėjimą yra atsakingas pats Pareiškėjas, Sprendime konstatavo, jog nėra pagrindo atleisti Pareiškėjo nuo GPM delspinigių mokėjimo.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas tenkintinas, Pareiškėjas atleistinas nuo 16,73 Eur GPM delspinigių sumokėjimo.

Mokestinis ginčas nagrinėjamoje byloje kilęs dėl Sprendimo, kuriuo Pareiškėjas neatleistas nuo 16,73 Eur GPM delspinigių sumokėjimo.

Kaip minėta pirmiau, Inspekcija neatleido Pareiškėjo nuo 16,73 Eur GPM delspinigių už laikotarpį nuo 2025-05-03 iki 2025-12-27, minėtą išvadą grįsdama MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi, 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Taisyklių 7 punktu ir 25.1 papunkčiu.

Komisija, išanalizavusi jai pateiktą bylos medžiagą, sutinka su Inspekcijos vertinimu, jog nagrinėjamos bylos atveju Pareiškėjas neįrodė, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo, todėl negali būti atleistas nuo ginčo delspinigių mokėjimo Inspekcijos Sprendime aptartu MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte (MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte) nurodytu pagrindu.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), pasisakydamas dėl atleidimo nuo delspinigių MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytu pagrindu, yra konstatavęs², jog įvertinus nurodytų teisės normų turinį, matyti, kad įstatymų leidėjas atleidimą nuo delspinigių sieja ne tik su mokesčių mokėtojo kaltės nebuvimu, bet ir su jo paties pareiga šią faktinę aplinkybę įrodyti. Įrodinėjimo našta tenka būtent mokesčių mokėtojui, jei jis siekia pasinaudoti atleidimo nuo delspinigių ir / ar baudų teisine galimybe šiuo pagrindu. Taigi tam, kad nagrinėjamu atveju būtų galima taikyti paminėtas teisės normas, pareiškėjas turi nurodyti bei įrodymais pagrįsti tokias aplinkybes, kurias būtų galima pripažinti objektyviomis kliūtimis sumokėti mokesčius.

MAĮ 40 straipsnio 1 ir 4 punktuose numatyta, kad mokesčių mokėtojas privalo laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę, teisingai apskaičiuoti mokesčius, vadovaudamasis mokesčių įstatymais. Kaip matyti iš bylos medžiagos, Pareiškėjas laiku į valstybės biudžetą nesumokėjo GPM, nors tokią galimybę realiai turėjo. Kaip minėta pirmiau, Komisijos vertinimu, Skunde nurodytos aplinkybės nesudaro pagrindo teigti, jog Pareiškėjas nėra kaltas dėl padaryto teisės pažeidimo, todėl šioje byloje nėra nustatyta aplinkybių, kurios patvirtintų Pareiškėjo kaltės nebuvimą ir Pareiškėjas nuo paskaičiuotų delspinigių galėtų būti atleistas šiuo pagrindu. Tačiau Pareiškėjo nurodytos aplinkybės yra aktualios, vertinant galimybę Pareiškėją atleisti nuo GPM delspinigių mokėjimo, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais.

MAĮ 100 straipsnis yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą, todėl ji negali būti supriešinama su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų (teisingumo,

² LVAT 2023-08-02 nutartis adm. byloje Nr. A-437-575/2023.

visuotinio privalomumo) principų taikymo mokestiniuose santykiuose. Tam, kad būtų užtikrinamas mokesčių mokėjimas į valstybės biudžetą, yra itin svarbus paties mokesčių administratoriaus vaidmuo, nes MAĮ 8 straipsnyje įtvirtinta teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata įpareigoja mokesčių administratorių užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą vadovaujantis teisingumu ir protingumu pagrįstais kriterijais. Šiuo atveju siekti teisingumo reiškia siekti protingos skirtingų interesų pusiausvyros, atsižvelgiant į abiejų šalių interesus bei pareigas (mokesčių mokėtojo prievolę teisingai mokėti ir deklaruoti mokesčius ir mokesčių administratoriaus pareigą skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą). Protingumo kriterijus reikalauja, kad mokesčių administratorius elgtųsi atidžiai, teisingai ir sąžiningai, taikydamas sankcijas už mokesčių įstatymų pažeidimus, atsižvelgtų į sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes.

LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (LVAT 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011). Reikšminga aplinkybė, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįstamas ir paties mokesčių mokėtojo elgesys (LVAT 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014).

Pareiškėjas Skunde Komisijai prašė atkreipti dėmesį į tai, kad jis su nekilnojamuoju turtu susijusias pajamas deklaravo pirmą kartą, todėl 2025-12-19 gavęs Inspekcijos laišką, kad reikia patikslinti Deklaraciją, nedelsiant ją pakoregavo bei sumokėjo GPM.

Komisija, išanalizavusi bylos medžiagą, nustatė, kad 251,45 Eur GPM sumokėjimą sąlygojo paties Pareiškėjo GPMĮ nustatytų pareigų atlikimas. Kaip minėta pirmiau, Pareiškėjas 2025-04-20 pateikė pirminę Deklaraciją už 2024 m. mokestinį laikotarpį, kurioje deklaravo 189,25 Eur mokėtino GPM sumą, kurią sumokėjo Deklaracijos pateikimo dieną. Pastebėtina, jog Inspekcija skundžiamame sprendime 2025-04-20 Deklaracijos apskritai nenurodė ir dėl joje deklaruotų duomenų nepasisakė. Pateiktą Deklaraciją Pareiškėjas pakoregavo 2025-04-28, nes viena iš įmonių, kaip nurodo Pareiškėjas, patikslino duomenis. Inspekcija 2025-12-19 išsiuntė Pareiškėjui pranešimą dėl išlaidų, kurios, pardavus nekilnojamąjį turtą, gali būti atimamos iš gautų pajamų. Jokie kiti Inspekcijos veiksmai, skatinantys Pareiškėją patikslinti / pateikti Deklaraciją už 2024 m. mokestinį laikotarpį, byloje nenustatyti. Taigi, pats Pareiškėjas GPMĮ nustatytu terminu deklaravo visas gautas pajamas. Komisija, vertindama ginčo delspinigių atitiktį teisingumo ir protingumo principams bei atsižvelgdama į byloje nustatytas aplinkybes, kad Pareiškėjas galėjo sąžiningai klysti patirtas išlaidas už elektros tiekimo skolą priskirdamas parduoto turto įsigijimo kainai, tačiau, tik gavęs Inspekcijos pranešimą (2025-12-19), Deklaraciją nedelsdamas (2025-12-27) pataisė ir joje deklaruotą 251,45 Eur GPM sumokėjo, daro išvadą, kad šiuo konkrečiu atveju didesnis poveikis, skatinant savanorišką mokesčių mokėjimą ir preventyviai veikiant Pareiškėjo ateities elgesį, bus pasiektas atleidžiant Pareiškėją nuo 16,73 Eur apskaičiuotų GPM delspinigių sumokėjimo.

Komisija taip pat pažymi, jog LVAT savo praktikoje, suformuotoje aiškinant iki 2021-06-30 galiojusios redakcijos VAĮ 8 straipsnio (šio straipsnio nuostatos papildytos bei perkeltos į šiuo metu galiojančios VAĮ redakcijos 10 straipsnį) nuostatas, yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad

viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, jog jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., 2010-08-24 sprendimą adm. byloje Nr. A⁷⁵⁶-450/2010). Tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAĮ 8 straipsnio aspektu, turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus.

Kaip minėta pirmiau, Inspekcija Sprendime nurodė bei atstovė 2026-03-24 vykusio posėdžio metu patvirtino, jog mokesčių administratorius analizavo galimybę atleisti Pareiškėją nuo ginčo delspinigių mokėjimo MAĮ 8 straipsnio 3 dalies pagrindu, tačiau Komisija pastebi, jog toks vertinimas skundžiamame sprendime nepateiktas, kas iš esmės galėtų būti vertinama kaip savarankiškas pagrindas naikinti skundžiamą Sprendimą kaip neatitinkantį VAĮ 10 straipsnio nuostatų.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026-02-17 sprendimą Nr. (21.222 Mr) 500-434, atleidžiant A.A. nuo 16,73 Eur GPM delspinigių sumokėjimo.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė	Vilma Vildžiūnaitė
Komisijos narė	Gvida Ivanauskienė
Komisijos narė	Raimonda Juodkaitė
Komisijos narė	Jurgita Narkevičiūtė